

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»**

**КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

» зобов'язано 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка вищої школи

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Менеджмент та адміністрування»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

магістр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробники

Євсеева Галина Петрівна, Лисенко Галина Іванівна

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» укладений відповідно до освітньо-наукової програми підготовки фахівців другого (магістрського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки (нормативна) і спрямована на формування у студентів магістратури педагогічних знань, вмінь, а також загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, необхідних для успішної суспільної і можливої подальшої науково-педагогічної діяльності. Предметом вивчення педагогіки вищої школи виступає заклад вищої освіти як педагогічна система, педагогічні особливості взаємодії студентів і науково-педагогічних працівників технічного вишу з метою формування гуманітарно-технічної еліти сучасної України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		2
Аудиторні заняття, у т.ч:				
лекції	30	1		30
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	60	2		60
підготовка до аудиторних занять	10			10
підготовка реферату і презентації	20			20
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	18			18
підготовка до контрольних заходів (співбесіди)	12			12
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - формування у студентів магістратури педагогічних знань, вмінь і компетентностей у контексті сучасних викликів вищої школи.

Завдання дисципліни - оволодіння студентами педагогічними знаннями, вміннями, формування відповідних компетентностей; порівняльне вивчення розвитку вищої освіти в освітніх системах різних країн; підготовка студентів-магістрів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Пререквізити дисципліни – «Інтелектуальна власність», «Психологія управління та конфліктологія».

Постреквізити дисципліни – виробнича практика, переддипломна практика, підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.

Компетентності: ЗК₁ – здатність до абстрактного мислення та системного аналізу, пошуку, опрацювання, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами; ЗК₃ – здатність спілкуватись з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті, вільно володіти іноземною мовою як засобом професійного спілкування, інструментом підвищення свого професійного та особистісного рівня; СК₃ – здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту.

Заплановані результати навчання.

ПРН₁₃ – застосовувати педагогічні навички для проведення тренінгів, викладацької діяльності, надання підвищення кваліфікації.

Методи навчання – інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний, проблемного викладу, частково-пошуковий; аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизації і виділення головного.

Форми навчання – лекція, індивідуальне заняття, навчально-педагогічна гра.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи.					
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.	6	2			4
Тема 2. Викладач вищого навчального закладу як суб'єкт навчально-виховного процесу. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.	12	4			8
Разом за змістовим модулем 1					
Змістовий модуль 2. Теорії навчання і виховання у ЗВО.					
Тема 3. Дидактичні основи процесу навчання у вищій школі.	12	4			8
Тема 4. Теорія виховання у ВНЗ.	6	2			4
Тема 5. Педагогічні основи самостійної роботи студента.	12	4			8
Тема 6. Організація науково-дослідної роботи студентів.	6	2			4
Разом за змістовим модулем 2					
Змістовий модуль 3. Історичні аспекти педагогіки вищої школи та компаративістика у сфері освіти.					
Тема 7. Формування вищої школи та педагогічної думки в Україні в епоху Відродження та Просвітництва.	6	2			4
Тема 8. Розвиток вищої школи та педагогічної думки в Україні в XIX столітті.	6	2			4
Тема 9. Вища школа і педагогічна думка України у XX – на початку XXI століття.	12	4			8
Тема 10. Системи вищої освіти за кордоном (США, Франція, Англія, Німеччина, Японія, Китай, Ізраїль, Австралія).	12	4			8
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1.	Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Предмет, функції та завдання педагогіки вищої школи. Зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи. Болонський процес та його вплив на сучасну педагогіку вищої школи.	2
2.	Викладач вищого навчального закладу як суб'єкт навчально-виховного процесу. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності. Правові основи діяльності викладача вищого навчального закладу, вимоги до його особистості. Основні напрями діяльності викладача ВНЗ.	4
3.	Педагогічна культура викладача ВНЗ. Шляхи підвищення професійно-педагогічної компетентності викладачів сучасних закладів вищої освіти. Загальна характеристика і класифікація	

	студентів закладів вищої освіти.	
4.	Дидактичні основи процесу навчання у вищій школі. Основні поняття й категорії дидактики вищої школи. Закономірності та принципи процесу навчання у ЗВО. Моделі освіти. Зміст освіти у вищій школі.	4
5.	Методи та форми організації навчання у вищій школі. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти.	
6.	Теорія виховання у ВНЗ. Мета і завдання виховання у ВНЗ. Основні напрями виховання студентської молоді у процесі навчання та у позанавчальній діяльності. Виховна робота в академічній групі. Роль та функції куратора студентської групи. Форми виховної роботи зі студентами.	2
7.	Педагогічні основи самостійної роботи студента. Основні положення організації самостійної роботи студентів. Види самостійної роботи студентів.	4
8.	Самостійна робота під час лекційного заняття та відпрацювання лекцій. Підготовка студента до семінарських, практичних і лабораторних занять. Методики самостійної роботи студентів.	
9.	Організація науково-дослідної роботи студентів. Різновиди науково-дослідної роботи студентів та вимоги до її виконання. Етапи виконання науково-дослідної роботи. Наукові товариства студентів.	2
10.	Формування вищої школи та педагогічної думки в Україні в епоху Відродження та Просвітництва. Вища школа України в XV-XVIII століттях. Роль провідних закладів вищої освіти. Вплив педагогічної думки на розвиток вищої школи.	2
11.	Розвиток вищої школи та педагогічної думки в Україні в XIX столітті. Вища школа в XIX столітті: становлення і розвиток університетської освіти. Вплив педагогічної думки на розвиток вищої школи.	2
12.	Вища школа і педагогічна думка України у XX – на початку XXI століття. Вища освіта і педагогічна думка періоду Української національно-демократичної революції. Вища освіта і педагогічна думка УРСР.	4
13.	Діяльність українських педагогів в еміграції. Розвиток вищої освіти і педагогічної думки України в часи незалежності.	
14.	Системи вищої освіти за кордоном (США, Франція, Англія, Німеччина, Японія, Китай, Ізраїль, Австралія). Поняття вищої освіти. Вища освіта в країнах Європи.	4
15.	Азіатська та американська вищі школи: порівняльна характеристика. Ізраїльська та австралійська системи вищої освіти.	

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	Підготовка до аудиторних занять	10
	Підготовка реферату і презентації	20
	Підготовка до контрольних заходів (співбесіди)	12
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	18
1	Наукова організація праці викладача ВНЗ	2
2	Загальна характеристика і класифікація студентів вищого навчального закладу	2
3	Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	2
4	Методологічні основи педагогіки вищої школи	2
5	Загальна характеристика педагогічного процесу у ВНЗ	2
6	Технічні засоби навчання у ВНЗ	2
7	Тенденції розвитку української педагогічної думки періоду незалежності	2
8	Глобальні стратегії розвитку освіти.	2
9	Освітня політика Європейського Союзу.	2

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними видами контролю з педагогіки вищої школи є усний контроль (контрольні запитання), письмовий (написання реферату чи створення мультимедійної презентації), тестовий, методи самоконтролю та самооцінки, а також опрацювання розділів програми – питань, які не викладаються на лекціях.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістові модулі включають всі види діяльності студентів за навчальним планом:

- теоретичний матеріал – співбесіда за лекційним курсом;
- самостійна робота – виконання реферату і презентації за темою, самостійне опрацювання розділів програми.

Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметична оцінка між оцінками всіх видів навчальної діяльності.

Співбесіда:

90 – 100 балів: студент дає повну вичерпну відповідь на усі запропоновані питання, аргументував і розкрив теоретичні положення дисципліни, виявив логічне мислення і знання програмного матеріалу, здатен виступати експертом та консультантом у навчанні інших.

75 – 89 балів: студент в основному правильно відповідає на запропоновані питання, орієнтується в програмному матеріалі, але допускає дрібні неточності в окремих питаннях;

69 – 74 бали: студент дає правильні відповіді на запитання (70%), виявляючи значні неточності і прогалини в знаннях ;

60 – 68 балів: студент дає правильні відповіді на більшу частину питань (понад 60%), але має значні прогалини в знаннях;

1 – 59 балів: студент не зміг дати правильні відповіді на більшу частину запитань.

Реферат і презентація (за одною темою):

90 – 100 балів: реферат виконаний згідно з вимогами до його питання: наявні план, вступ, висновки, список літератури, ілюстрації, зміст реферату повністю розкриває тему; зміст презентації чітко структурований, кожний новий слайд логічно впливає з попереднього, студент вільно володіє інформацією під час захисту реферату.

75 – 89 балів: студент в основному знає фактичний матеріал, але не враховує усі вимоги до написання реферату; зміст реферату не повністю розкриває тему, презентація перенасичена текстовою інформацією; під час захисту студент допускає незначні неточності.

60 – 74 бали: студент в основному знає фактичний матеріал, але не розкриває тему, погано володіє навичками написання письмового твору і підготовки мультимедійної презентації.

1 – 59 балів: студент не володіє фактичним матеріалом, не володіє навичками написання реферату і створення презентації.

Конспект:

90 – 100 балів: студент глибоко і в повному обсязі опрацював програмний матеріал, вичерпно, логічно виклав інформацію в письмовій формі, пов'язавши при цьому теоретичний матеріал з практикою.

75 – 89 балів: студент оперує матеріалом на рівні теми, розділу, законспектував його у повному обсязі; правильно підібравши матеріал, але не висловив власну думку щодо усіх завдань, не зробив висновки.

60 – 74 бали: студент відтворив значну частину навчального матеріалу заданих на опрацювання тем, дав визначення окремих понять, але не довів роботу до логічного завершення;

1 – 59 балів: студент відтворив лише окремі теми, допустив змістовні помилки, не виконав задану роботу.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. – Д.: Акцент ПП, 2014. – 416 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літер., 2006. – 384 с.
3. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. / О.І. Вишневський. – К.: Знання, 2008. – 566 с.
4. Діалектика вищої освіти: трансформація від декларації до реалізації: Навч. посіб. / Головка В. О., Гримблат С. О., Барановський Д. І. та ін. – Харків: Еспада, 2009. – 304 с.
5. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: Посіб. для магістрів. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008. – 136 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. – К.: Знання, 2005. – 486 с.

7. Левченко Т. І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція. – Вінниця: «Нова книга», 2007. – 656 с.
8. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl
9. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1613030534943/pedagogika/pedagogika_-_fitsula_mm
11. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: „Академвидав”, 2006. – 352 с.

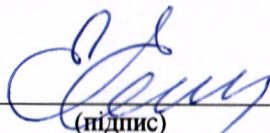
Допоміжна

1. Болебрух А. Г. Нариси з історії громадської самосвідомості (суспільна думка України та Росії XI-XIX ст.). – Д. : ПП «Ліра ЛТД», 2008. – 452 с.
2. Ісаєвич Я. Д. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI-XVIII ст. – К.: Наук. думка, 1966. – 295с.
3. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О. О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – С. 205-209.
4. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Т. Історія української школи і педагогіки: Навч.посіб. / За ред. О. О. Любара. – К. : Т-во «Знання», 2003. – 450 с.
5. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. пос. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
6. Методичні вказівки до вивчення курсу «Педагогіка вищої школи» для студентів ступеня магістра спеціальностей 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 056 «Міжнародні економічні відносини», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання / Укладачі: Євсєєва Г. П., Лисенко Г.І. – Дніпро: ПДАБА, 2016. – 16 с.
7. Митюров Б. Н. Розвиток педагогічної думки на Україні в XVI-XVII ст. – К.: Рад. шк., 1968. – 215с.
8. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
9. Січинський В. Чужинці про Україну. – К.: Довіра, 1992.
10. Січкаренко Г. Г. Трансформації вищої освіти в незалежній Україні: Монографія. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – 362 с.
11. Українська педагогіка в персоналіях: У 2-х книгах. Навч. пос. / За ред. О. В. Сухомлинської. – Кн. 1. X – XIX століття. – К. : «Либідь», 2005. – 624 с.
12. Українська педагогіка в персоналіях: У 2-х книгах. Навч. пос. / За ред. О. В. Сухомлинської. – Кн. 2. XX століття. – К. : «Либідь», 2005. – 552 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
5. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/>
6. Реформа вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reform/46910/>
7. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
8. Методичні вказівки викладачів кафедри українознавства ДВНЗ ПДАБА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgasa.dp.ua/dept/ukraine-study/>
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Розробники

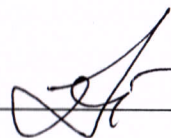

(підпис)

(Г.П. Євсєєва)

(підпис)

(Г.І. Лисенко)

Гарант освітньої програми
(підпис)

(В.Т. Вечеров)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
Протокол від 01 жовтня 2019 року № 4